

VIRUSLI GIPATET KASALLIGI KALIB CHIQISH SABABLARI VA OLDINI OLISH.

Siyob Abu Ali ibn Sino nomidagi Jamoat salomatligi texnikumi

NORBOYEVA SHAHLO SHUXRATOVNA

MAXMUDOV SANJARXON SAMIDJANOVICH

Annotatsiya : Ushbu maqola virusli gipatet qanday kasallik ekani, kasallik oqibatida organizmda noxush holatlar kelib chiqish sabablari , klinikasi, davolash, bu kasallikda zamonaviy davolash usullarini qo'llash , zamonaviy texnikalardan foydalanishga mo'ljallangan.

Abstract: This article is intended to explain what viral hepatitis is, the causes of unpleasant conditions in the body caused by the disease, its clinical manifestations, treatment, the use of modern treatment methods for this disease, and the use of modern techniques.

Аннотация: В данной статье описано, что представляет собой заболевание вирусный гепатит, причины возникновения неприятных состояний в организме вследствие заболевания, его клиника, лечение, применение современных методов лечения этого заболевания, а также применение современных методик.

Gepatit - bu sizning jigaringizdagi yallig'lanish. Yallig'lanish - bu tanangizning infektsiya yoki shikastlanishga javobidir. Ko'p narsa jigaringizni shikastlashi va gepatitni qo'zg'atishi mumkin. Ba'zi virusli infektsiyalar gepatitga olib keladi. Ammo, agar sizda jigaringizga ta'sir qiladigan kasalliklar bo'lsa yoki kimyoviy moddalar, alkogol yoki giyohvand moddalar kabi toksinlarga duchor bo'lsangiz, uni rivojlantirishingiz mumkin.

Vaziyat to'satdan paydo bo'ladigan alomatlariga olib kelishi mumkin va keyin olti oy ichida yo'qoladi (o'tkir gepatit). Ammo sizda o'tmaydigan va asta-sekin yomonlashadigan gepatit bo'lishi mumkin. Bu surunkali gepatit.

Gepatit turlari.

Gepatitning bir necha turlari mavjud. Har bir tur o'tkir yoki surunkali bo'lishi mumkin. Ba'zi turlari boshqalarga qaraganda ko'proq uchraydi:

- Virusli gepatit. Bu gepatitning eng keng tarqalgan turi. Virusli gepatitning bir necha turlari mavjud. AQShda eng keng tarqalganlari gepatit A, gepatit B va gepatit C. Gepatit D va gepatit E unchalik keng tarqalgan emas.

- Toksik gepatit. Bu gepatit, siz kimyoviy moddalar ta'siridan olishingiz mumkin. Spirtli ichimliklar va giyohvand moddalarni iste'mol qiladigan gepatit toksik gepatitning boshqa turlaridir. Toksik gepatit o'tkir yoki surunkali bo'lishi mumkin.

- Otoimmün gepatit. Bu surunkali gepatit kam uchraydi. Bu sizning immunitetingiz noto'g'ri jigar to'qimalariga hujum qilganda sodir bo'ladi.

Gepatitning belgilari qanday?

Gepatit yashirin bo'lishi mumkin. Siz tanangizdagi o'zgarishlarni darhol sezmasligingiz mumkin. Agar shunday qilsangiz, siz quyidagi alomatlarni sezishingiz mumkin:

- Diareya
- Charchoq
- O'zingizni zaif yoki umuman noqulay his qilish
- isitma (agar sizda virusli infektsiya bo'lsa)
- Ko'ngil aynishi yoki ishtahani yo'qotish
- Yuqori qorinning o'ng tomonida og'riq

Agar sizda jigarga ko'proq zarar etkazadigan surunkali gepatit bo'lsa, sizda boshqa alomatlar bo'lishi mumkin. Surunkali gepatitning belgilari quyidagilardan iborat:

- Chalkashlik, disorientatsiya yoki uyquchanlik (jigar ensefalopatiyasi)
- To'q rangli siyish va ochiq rangli axlat
- Terining qichishi (pruritus)
- Sarg'ish teri yoki ko'zlaringiz oqiga sariq rang (sariqlik)

Gepatitga nima sabab bo'ladi?

Ko'p narsa hepatitga olib kelishi mumkin. Eng ko'p uchraydigan sabab viruslarga ta'sir qilishdir. Jigaringizga zarar etkazadigan sog'liq holatlari hepatitga olib kelishi mumkin. Shunday qilib, spirtli ichimliklar, giyohvand moddalar, jumladan, dori-darmonlar va kimyoviy moddalar kabi toksinlarga ta'sir qilish mumkin.

Virusli hepatitning tarqalishining ba'zi usullari quyidagilardan iborat:

- Tana suyuqliklari. Gepatit B tupurik, sperma va vaginal suyuqlik orqali tarqalishi mumkin. Siz virusli odam bilan himoyalanmagan jinsiy aloqada bo'lgan hepatit B bilan yuqishingiz mumkin. Surunkali hepatit B tug'ilish paytida ota-onadan bolaga yuqishi mumkin.

- Kontaminatsiyalangan qon. Gepatit B, C va D virusi bor odamning qoni bilan aloqa qilish orqali yuqishi mumkin. Bu, odatda, odamlar vena ichiga giyohvand moddalarni iste'mol qilish uchun ignalarni baham ko'rganlarida sodir bo'ladi.

- Oziq-ovqat zaharlanishi. Agar siz virusli ovqat iste'mol qilsangiz yoki suv ichsangiz, siz hepatit A yoki E bilan kasallanishingiz mumkin.

Jigaringizga ta'sir qiladigan har qanday kasallik hepatitga olib kelishi mumkin. Gepatitga olib kelishi mumkin bo'lgan holatlar:

- Xolestaz. Bu holat jigarda safro to'planib, yallig'lanishni keltirib chiqaradi.
- Sitomegalovirus (CMV). Herpes viruslari CMV ni keltirib chiqaradi. Agar immunitetingiz zaif bo'lsa, bu jigar muammolariga (CMV hepatiti) olib kelishi mumkin.

- Epstein-Barr virusi. Bu juda yuqumli virus ko'pincha o'tkir gepatitni keltirib chiqaradi va surunkali gepatitga olib kelishi mumkin.

- Gemokromatoz. Birlamchi gemokromatoz - bu kamdan-kam uchraydigan irsiy kasallik bo'lib, tanangiz temirni juda ko'p so'rib oladi.

- Metabolik disfunktsiya bilan bog'liq steatotik jigar kasalligi (MASLD). Bunday holatda, jigarda ortiqcha yog 'bo'lib, gepatitni keltirib chiqaradi.

- Uilson kasalligi. Ushbu noyob genetik holat tanangizda juda ko'p mis mavjud bo'lganda sodir bo'ladi. Jigaringizdagi yuqori mis miqdori yallig'lanishni keltirib chiqaradi.

Tibbiyot xodimlari gepatitni qanday aniqlaydilar?

Ular sizning alomatlarangiz haqida so'rashadi va fizik tekshiruvdan o'tadilar. Ular sizning tibbiy tarixingiz haqida so'rashadi. Ular quyidagi testlarni o'tkazishlari mumkin:

- Ko'rish testlari, shu jumladan jigar va taloqning yadroviy skanerlashi yoki elastografiya

- Jigar biopsiyasi

- Boshqaruv va davolash

Gepatit qanday davolanadi?

Ko'p narsa gepatitga olib kelishi mumkin. Uni davolashning yagona usuli yo'q. Umuman olganda, davolanish quyidagilarni o'z ichiga oladi:

- Turmush tarzi o'zgarishi. Spirtli ichimliklardan voz kechish, turli xil meva va sabzavotlarni iste'mol qilish va qo'shimcha dam olish kabi o'zgarishlar gepatit A va o'tkir gepatit B belgilari bilan yordam beradi.

- Antiviral vositalar. Bu surunkali gepatit B uchun davolash. Antiviral vositalar uni davolay olmaydi. Ammo ularni qabul qilish gepatit B ni boshqalarga yuqtirish

xavfini kamaytiradi va asoratlarni keltirib chiqarish ehtimolini kamaytiradi. Siz bu dori-darmonlarni butun umringiz davomida qabul qilishingiz kerak bo'ladi.

- To'g'ridan-to'g'ri ta'sir qiluvchi virusga qarshi vositalar (DDA). Bu dorilar gepatit C davolaydi. Ular viruslar tanangizdagi hujayralarni yuqtirish uchun foydalanadigan oqsillarni maqsad qilib oladi.

- Jigar transplantatsiyasi. Surunkali gepatit B jigar etishmovchiligiga olib keladigan bo'lsa, sizga jigar transplantatsiyasi kerak bo'lishi mumkin.

Gepatitni davosi bormi?

Bu sizda mavjud bo'lgan gepatit turiga bog'liq. Masalan, gepatit A ko'pincha tibbiy yordamsiz o'tib ketadi. To'g'ridan-to'g'ri ta'sir qiluvchi virusga qarshi vositalar gepatit Sni davolaydi. Jigar transplantatsiyasi esa surunkali gepatit Bni davolaydi. Agar sizda gepatit bo'lsa, davolanishdan keyin nima kutishingiz mumkinligini tushuntirish uchun shifokoringizdan so'rang.

Oldini olish. Emlash. Virusli gepatit A va B ning oldini olishga yordam beradigan vaktsinalar mavjud. Yaxshi gigiena qoidalariga rioya qilish. Hammomga kirganingizdan keyin, ovqat bilan ishlashdan oldin va keyin qo'lingizni yuving. Dori-darmonlarni ko'rsatmalarga muvofiq qo'llash. Agar sizda moddadan foydalanish buzilishi bo'lsa, davolanish toksik gepatitning oldini olishga yordam beradi.

Gepatitning prognozi qanday?

Agar sizda gepatit bo'lsa, ko'p narsa sizni kutishingiz mumkin bo'lgan narsaga ta'sir qilishi mumkin. Masalan, o'tkir gepatit A ko'pincha davolanmasdan o'tib ketadi. Boshqa tomondan, surunkali gepatit B umrbod davom etadigan kasallikdir. Agar sizda mavjud bo'lsa, siz doimo dori-darmonlarni qabul qilishingiz kerak bo'ladi.

Foydalanilgan adabiyotlar :

1. Kasalliklarni nazorat qilish va oldini olish markazlari. (AQSh) Virusli gepatit (<https://www.cdc.gov/hepatitis/index.html>)tis. Yangilangan 6/14/2024. 2/8/2025 sanasida foydalanilgan.

Mehta P, Reddivari AKR. Gepatit (<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/books/NBK554549/>). 2024 yil 10-mart. In: StatPearls [Internet]. Treasure Island (FL): StatPearls Publishing; 2025 yil yanvar. 08.02.2025.

Merck qo'llanma professional versiyasi. Surunkali gepatit haqida umumiy ma'lumot (<https://www.merckmanuals.com/professional/hepatic-and-biliary-disorders/hepatitis/overview-of-chronic-hepatitis>). 7/2024 yangilangan. 2/8/2025 sanasida foydalanilgan.